

Urban design to create a lively atmosphere (Case study: Talashi intersection to Sayed Jamaluddin Afghan intersection in Jalalabad)

Sifatullah Miakhil¹

Master of Urban Design, Payam-e-Noor University, Kabul

Abstract:

The path under study does not have high flexibility to perform various functions in terms of physical factors in the areas of activity. Accumulation of inconsistent activities, lack of suitable spaces for various activities, improper crossing of roads, lack of urban furniture, sculpture and chairs, disruption of the skyline, lack of shared spaces, lack of safety and security, and lack of the trees and plants reduced the vitality of path. The purpose of this study is to design a route to improve the factors affecting the vitality of urban space, which is done for the path “from Talashi square to Sayed Jamal Uddin Afghan square”. The research method is library, documentary and field assessment, and analysis of the information has been performed using analytical methods and statistical software. From this research, it is concluded that the studied path does not have enough vitality. The practical approach of this research for making the path vital comes under the strategy of WO (Weaknesses-Opportunities) in which efforts have been made to turn weaknesses into strengths and also to use the existing opportunities to adopt mechanisms that turn weaknesses into strengths. The strategies we found in this study have been used in the designing of this path.

Keywords: Urban vitality, urban spaces, quality of environment, architectural elements, cityscape

Citation: Miakhil, S. (n.d.). Urban design to create a lively atmosphere (Case study: Talashi intersection to Sayed Jamaluddin Afghan intersection in Jalalabad). *Journal of Urban Planning and Architecture* , 2(3), 20–31.

¹ .This article is taken from a part of the master’s thesis entitled “Urban Design for the creation of vitality” at the path from Talashi square to Sayed Jamal Uddin Afghan square in Jalalabad city.

طراحی شهری به منظور ایجاد فضای سرزنده (مورد مطالعه: چهارراهی تلاشی تا

چهارراهی سید جمال الدین افغان شهر جلال آباد)

صفت الله میاخیل^۲

۱- ماستر طراحی شهری دانشگاه پیام نور شعبه کابل

چکیده

مسیر مورد مطالعه از نظر عوامل کالبدی در عرصه های فعالیتی از انعطاف پذیری بالا جهت انجام عملکردهای گوناگون برخوردار نیست. تجمع فعالیت های ناهم‌ساز، نبود فضاهای مناسب برای فعالیت های مختلف، محل عبور نامناسب از جاده ها، نبود مبلمان فضایی، مجسمه ها و صندلی ها، برهم زدن خط آسمان، نبود فضاهای تجمعی، نبود ایمنی و امنیت و نبود درختان و گیاهان سرزندگی مسیر را کاهش داده است. هدف این تحقیق، طراحی مسیر جهت ارتقای عوامل تاثیر گذار در سرزندگی فضای شهری است که برای مسیر "از چهارراهی تلاشی تا چهارراهی سید جمال الدین افغان" انجام می شود. روش تحقیق کتابخانه ای، اسنادی و میدانی بوده، و تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از روش های تحلیلی و نرم افزار های اماری انجام شده است. از پژوهش های این نتیجه حاصل می شود که مسیر مورد مطالعه از سرزندگی کافی برخوردار نیست. راهکار اجرایی این پژوهش جهت سرزنده ساختن مسیر در اجرای استراتژی های WO (ضعف-فرصت) است تا ضعف ها را به قوت مبدل و همچنان با استفاده از فرصت های موجود ساز و کارهای را در پیش بگیریم که ضعف ها را به قوت ها تبدیل بسازد. در طراحی مسیر، از راهبردهای که در این پژوهش دریافتیم، استفاده به عمل آمده است.

واژه های کلیدی: سرزندگی شهری، فضای شهری، کیفیت محیط، عناصر معماری، سیمای شهر

استناد: میاخیل ص.ا. (۱۴۰۰). طراحی شهری به منظور ایجاد فضای سرزنده (مورد مطالعه: چهارراهی تلاشی تا چهارراهی سید جمال الدین افغان شهر جلال آباد). مجله شهرسازی و مهندسی، ۲(۳)، ۲۰-۳۱.

مقدمه:

کندی انکشاف شهرها، سرازیر شدن نامتوازن مردم به محیط شهری و سهل انگاری در رعایت قوانین شهرنشینی در افغانستان، محیط شهری را نامطلوب ساخته و از سرزندگی فضای شهری کاسته است. سرزندگی شهر یکی از خواسته های زندگی شهری شمرده می شود که محیط را برای انسان دلپذیر و جالب می سازد تا همراهی فضا و عناصر شهر رابطه خوب برقرار نماید و احساس راحتی در وجود شان به وجود بیاید. سرزندگی شهری یک نقش مؤثر در ایجاد تصویر ذهنی شهروندان ایفاء می نماید و در میزان بهره گیری یک شهروند از فضای شهری می افزاید. در این تحقیق که بر "مسیر چهارراهی تلاشی تا چهارراهی سید جمال الدین افغان" در شهر جلال اباد انجام می شود تاکید بر این است که باوجود اینکه این مسیر از ازدحام زیاد برخوردار است، ولی حضور تعداد قابل توجهی از افراد متنوع (به لحاظ سن و جنس) در گستره زمانی وسیعی در طول روز که فعالیتهای مختلف انجام می نماید به چشم نه می خورد، به یک مسیر سرزنده که دارای فعالیت های گوناگون و از شمولیت افراد متنوع برخوردار باشد مبدل گردد.

بیان مسأله

این که تمام انسان ها کوشش می نماید تا در زندگی به شادابی و نشاط دست یابند، پس تأمین نشاط و سرزندگی یکی از نگرانی های اصلی مردم و نظام های مدیریت شهری به شمار می رود. سرزندگی که یکی از مؤلفه های سازنده کیفیت کلی طراحی شهری یک محیط است باید طور در یک شهر دیده شود که مردم فضای شهری را دلپذیر و جذاب تلقی نماید و به ان اشتیاقانه رجوع کنند. مسیر مورد مطالعه که از چهارراهی تلاشی شروع و به چهارراهی سید جمال الدین افغان خاتمه می یابند، از نظر عوامل کالبدی در عرصه های فعالیتی از انعطاف پذیری بالا جهت انجام عملکردهای گوناگون برخوردار نیست تا گروه های سنی مختلف از آن استفاده درست نمایند. تجمع فعالیت های ناهمساز در این فضا باعث گردیده تا در بعضی از محل ها در این مسیر ازدحام به وجود بیاید و در نقاط دیگر فرصت می باشد. همچنان نبود فضاهایی مناسب برای فعالیت های مختلف باعث گردیده تا شاغلین برای رفع کمبود فضای خود از پیاده رو و فضای باز دیگر به حیث مکان فعالیت خود استفاده کند، که این کار از کیفیت های فضایی جهت تناسبات بصری و غنای حسی کاسته است. مشکل دیگر این است که خودرو ها در طول این مسیر رفت و آمد می کند و برای عبور مردم از یک جهت خیابان به جهت دیگر، معبر مشخص وجود نه دارد، که از لحاظ امنیت و ایمنی محفوظ نیست. این مشکل یکی از معیار های سرزندگی فضا که دسترسی پذیری است از بین برده. نبود مبلمان فضایی در این مسیر که نیاز اولیه برای احساس بودن در فضا را تأمین می کند هم بر سرزندگی این فضا اثر منفی گذاشته. مجسمه های که خردسالان از ان بالا می روند، پله ها یا دیوار ها که جوانان بر ان تکیه می زند و صندلی های پشت دار که مسن تر به انها نیاز دارد وجود نه دارد. در مورد سیمای شهری، برهم زدن خط آسمان سیمای شهری را مختل ساخته و مقیاس، رنگ، شکل و مصالح ساختمان ها انسجام نمای شهر را نامطلوب ساخته است. نبود فضاهای جمعی مناسب برای شکل گیری تعاملات اجتماعی مشکل دیگری است که مردم از فضای شهر لذت برده نه می تواند. محیط خارجی در برابر خطرات و جراحات فزیک و به طور عمده در برابر حرکت خودروها محفوظ و امینی نیست. درختان و گیاهان موسمی که در تابستان از گرمای زیاد جلوگیری و در حفظ رطوبت در شهر کمک می کند و اینها که مرکز فعالیت کودکان و بزرگترها باشد به اندازه کافی وجود نه دارد. نظر به مسائل فوق، این سوال بر می خیزد که سرزندگی یک فضای شهری در چی نهفته است؟ وضعیت مسیر از چهارراهی تلاشی تا چهارراهی سید جمال الدین افغان از نظر سرزندگی چگونه است؟ طراحی جهت ارتقای سرزندگی شهری چگونه باید باشد؟

اهداف تحقیق

این تحقیق که به منظور طراحی جهت ایجاد فضای سرزنده در شهر جلال اباد برای مسیر که از چهار راهی تلاشی تا چهارراهی سید جمال الدین افغان واقع است صورت می گیرد. در نظر گرفتن مشکلات و ناهنجاری های که در این مسیر وجود دارد لازم دانسته شد تا برای تحقق اهداف ذیل تحقیق انجام شود:

هدف اصلی:

طراحی محور شهری با در نظر گرفتن مولفه های ایجاد سرزندگی در طراحی شهری

اهداف فرعی:

- یافتن عواملی که سرزندگی را در فضاهای شهری خدشه دار می کند
- یافتن و رفع کردن موانعی که باعث کم شدن و از بین رفتن سرزندگی در فضاهای شهری می شود
- تلاش برای یافتن و وضع اصول و مقرراتی که سرزندگی را در فضاهای شهری بهبود می بخشد
- شناسایی و تحلیل مؤلفه های سرزندگی در فضاهای شهری و تدوین آنها برای اجرا و ارتقاء سطح سرزندگی

سوال های تحقیق

سوال اصلی:

چه عواملی در ایجاد سرزندگی در فضاهای شهری تاثیر گذار است؟

سوالات فرعی:

۱- اصول و مقرراتی که می تواند سرزندگی را در فضاهای شهری بوجود آورده می تواند کدام اند؟

۲- چگونه می توان سرزندگی را در فضاهای شهری ارتقا داد؟

فرضیه ها

فرضیه اصلی:

تطبیق اصول و معیارهای سرزندگی شهری که در این تحقیق بدست آمده اند باعث می شود که محیط شهری دارای سرزندگی شود

فرضیه فرعی:

در صورتی که عواملی مانند آنچه در این تحقیق بدست می آید در فضای شهری تطبیق شود باعث پیشرفت در سرزندگی می شود.

پیشینه و مبانی نظری تحقیق

برای اینکه ایا فضای کالبدی و فضای اجتماعی با سرزندگی فضای شهری رابطه دارد، سایواش و اوکتی (۲۰۱۱) تحقیقی را بر خیابان سلامیز در فیمیگستا و خیابان ضیا ریزک در کیرینیا مالیزیا انجام داده. این تحقیق نخست یک چارچوب نظری برای دریافت ارزش های اجتماعی و نقش فضای همگانی بر کیفیت زندگی شهری را تهیه می کند، و دوم، مؤلفه های اساسی سرزندگی در خیابان را بحث می کند. نتایج تحقیق نشان می دهد، برای اینکه روابط متقابل میان فضای کالبدی و اجتماعی اشکار شود مرور رویکردها و جوانب گوناگون در فضای همگانی شهری حایز اهمیت است. (Jalaladdini & Oktay, 2011). در یک مطالعه مقایسوی میان المیر و تانگزاو که توسط زاو (۲۱۰۲) انجام شده آمده که "سرزندگی شهری بر تأثیر کیفیت های کالبد فضای شهری بر ریتم زندگی روزمره مردم تاکید می کند. همچنان سرزندگی اقتصادی و فرهنگی با سرزندگی شهری رابطه علت و معلول دارد" (Zhou, Jing, 2012, p. 386) برای ارتقای سرزندگی شهروندان مصلی نژاد و همکارانش (۱۳۹۵) در یک تحقیق به "ارزیابی تأثیر عناصر کالبدی معماری بر ارتقای سرزندگی شهروندان در معابر شهری" پرداخته است که مورد مطالعاتی شان خیابان عفیف اباد

در شهر شیراز است. روش این تحقیق پیمایشی بوده و با عنایت به نا مشخص بودن تعداد دقیق جامعه آماری از روش نمونه گیری غیر احتمالی هدفمند در این پژوهش استفاده شده است. نتایج این پژوهش حاکی از آن است که عوامل روانی-اجتماعی بامیزان ۰.۷۴۹ در مقایسه با عوامل کالبدی فضایی به میزان ۰.۵۴۷، عوامل محیطی به میزان ۰.۳۱۲ و تسهیلات رفاهی و خدماتی به میزان ۰.۵۱۴ در خیابان عقیف اباد شیراز بیشترین تأثیر را در ارتقای سرزندگی شهروندان دارد. همچنین بر اساس نتایج پژوهش مشخص شد که توجه به نوع مصالح و رنگ نمای ساختمان ها، وجود پارکینگ مناسب برای مراجعین، هماهنگی و تناسب بصری ساختمان های مجاور معبر، وجود فضاهای سبز و ورزشی و تفریحی و همچنین توجه به وجود کاربری های خدماتی در عصر و شب مهم ترین نکات کلیدی هستند که در جهت ارتقاء سرزندگی شهروندان در معابر شهری باید مد نظر معماران و طراحی شهری قرار گیرند. (مصلی نژاد، موحد، کشمیری، ۱۳۹۵). باوجود اینکه رشد شتابان هوشمند شدن شهرها کمک به رفع نیازهای انسان و کاهش اتلاف وقت است، در این ضمن توجه به انسان را کم رنگ ساخته و نشاط و سرزندگی فضای شهری را در بی توجهی قرار داده است. در این رابطه کریمی دهکردی و عبداللهی (۱۳۹۵) تحقیق را به عنوان "ایجاد پیاده راه برای ارتقاء نشاط و سرزندگی در فضای شهری" در مورد خیابان ملت شهر کرد، حد فاصل میدان ۱۲ محرم تا چهارراه بازار انجام داده است.

شیوه این پژوهش توصیفی-تحلیلی بود و داده ها با پژوهش های کتابخانه ای، برداشت های میدانی، روش پرسشنامه و مصاحبه جمع اوری شدند، که با توجه به نتایج پرسشنامه برخی از اولویت های پیاده راه سرزنده از دیدگاه مردم عبارت اند از: تنوع کاربری، امنیت و ایمنی، سامان دهی و بهسازی، روحیه و فرهنگ، فضای مکت و مبلمان شهری. نتایج این تحقیق بیان می کند که میانگین رتبه محاسبه شده به ترتیب برای گویه تنوع کاربری برابر با ۱۳.۷۹، گویه امنیت و ایمنی برابر با ۱۲.۸۸ و گویه سامان دهی و بهسازی برابر با ۱۲.۵۷ است و سایر گویه ها در رتبه های بعدی قرار دارند. (دهکردی عبداللهی، ۱۳۹۶). طاهر طلوع دل و اشرف سادات (۱۳۹۶) در عرصه مؤلفه های سرزندگی زیر نام "مؤلفه های عامل ایجاد سرزندگی ساکنین فضاهای زیستی" تحقیقی را انجام داده. روش این تحقیق به شیوه فراتحلیل کیفی- کمی و ابزار تحقیق، نمونه گیری هدفمند با شیوه تحلیل آماری داده ها بوده است.

در این تحقیق بر اساس تحلیل نظرات ۱۲ متخصصین مربوطه، سه مؤلفه ها: مؤلفه کالبدی، مؤلفه اجتماعی، و مؤلفه زیست محیطی مؤثرترین مؤلفه ها در سرزندگی فضای زیستی شناخته شده اند. نتایج کمی این تحقیق نشان داده است که مؤلفه کالبدی ۷۴.۴۲٪، مؤلفه اجتماعی ۱۸.۱۶٪ و مؤلفه زیست محیطی نزدیک به ۷.۰۰٪ در تحقق حس سرزندگی مؤثر بوده اند. (طلول دل سادات، ۱۳۹۶). تحقیق دیگری خستو و سعیدی رضوانی (۱۳۹۸) زیر نام (عوامل مؤثر بر سرزندگی فضاهای شهری "خلق یک فضای شهری سرزنده با تکیه بر مفهوم مرکز خرید") انجام داده است. اینها خیابان ستارخان که به لحاظ تجاری قوی و در عین حال از سرزندگی کافی برخوردار نمی باشد به اثبات فرضیات پژوهش پرداخته است. در نتیجه اینهاپیشنهاداتی در راستای ارتقای سرزندگی خیابان ارایه نموده اند که دربرگیرنده دو بعد داخلی و خارجی (خرد و کلان) می باشد، که باترتیب بعد داخلی به دو بخش کالبدی و غیر کالبدی (فضایی و فعالیتی) تقسیم نموده اند و همچنان بعد خارجی را شامل عوامل کلانی نظیر مؤلفه های فضایی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی نموده که هر کدام شاخص های خود را دارا هستند. (خستو رضوانی، ۱۳۸۹). در باره فعالیتها کوپر و همکارانش می گوید: رابطه عاطفی افراد و محیط برای صورت گرفتن فعالیت ها مهم است.

کوپر و همکارانش در کتاب خود به نام "Designing Sustainable Cities" از شنایدر و کیچین (۲۰۰۲) روایت می کند: "شهرنشینی نوین گرایش به خوشبینی دارد، و فرض می کند که فعالیت انسان ذاتاً مطلوب است زیرا باعث ایجاد حس مباشرت و اجتماع می شود" (ص. ۱۴۴)... کوپر و همکارانش پیوستن همزیستی انسان در فضا با چهره کالبد ساختمان ها یا فضا ها را برای میزان قربانی بودن با تغییرات ناشی از عوامل اجتماعی کافی می دانند (Cooper, Evans, & Boyko, 2009, p. 184 & 185) طوریکه انسان برخی از طبیعت است و شناخت انسان از محیط هم طبعی است، پس محیط های شهری و ساختمان های آن هم باید به شکل ساخته شود تا برای انسان شکل طبیعت را بگیرد و آن را رهنمایی کند. لینچ (۱۹۹۰) در این مورد می گوید "اگر محیط به وضوح سازمان یافته و به شدت

مشخص شود، نگاه شهروند می تواند آن را با معانی و پیوند های خاص خود عیار بسازد. سپس به یک مکان واقعی، قابل توجه و خالی از اشتباه تبدیل می شود" (ص. ۹۲). (Lynch, 1990, p. 92). هرچه فضا، انسان را بیشتر مخاطب قرار دهد و با او در تعامل سهل تر قرار گیرد. هر قدر با عادات الگوهای رفتاری وی هماهنگ تر بوده، خاطره ها، انتظارات و ارزش های وی را بیشتر پاسخ دهد، این فضا تعلق خاطر بیشتری را به وجود خواهد آورد (ص. ۱۴۸)...

فضاهای که با عادات و رفتارهای اجتماعی و فرهنگی همخوانی داشته باشند، احساس تعلق و این همانی بیشتری را ایجاد می نماید، زیرا فضاها را بیشتر از فرم اجتماعی / فرهنگی آن می شناسیم تا معماری آن (ص. ۱۴۸) ... انسان ها زمانی روی فضا و محیط شهری خود حساسیت نشان می دهند که آن را به نوعی به خود نزدیک می بینند و زمانی که بر آن تاثیر گذارده و برایش زحمت کشیده باشند ارزش بیشتری نیز برای آن قایل می شوند (پاکزاد، ۱۳۸۵، ص. ۱۴۸).

پتانسیال های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، نسلی و تنوع قومی باید بیشتر به عنوان منبع نو آوری مورد بهره برداری قرار گیرد. شهر های فردا باید هم دوستدار سالخورده و هم دوستدار خانواده، و همچنین مکان های تحمل و احترام باشند (European-Union, 2011).

مفهوم سرزندگی در زبان انگلیسی به الفاظ گوناگونی یاد شده است که از آن جمله می توان به *Liveliness*, *Livability*, *Viability*, *Vitality* اشاره نمود. در این تحقیق، منظور از سرزندگی در نهایت ایجاد فضای شهری و فضاهای عمومی است که در دسترس همگان باشد، از اسایش و آرامش خوب برخوردار باشد، عدالت و مشارکت در آن وجود داشته باشد، تعاملات اجتماعی در آن صورت بگیرد، از حضور پذیری هر نوع و جنس برخوردار باشد، امنیت و ایمنی را برای شهروندان فراهم بسازد و پاسخگوی نیازمندی های تمام اقشار شهروندان باشد. همچنان سکونت خوب، شغل مناسب، زیرساخت ها، هوای پاک، مواد غذایی و فضای سبز بر کیفیت زندگی شهروندان تأثیر مستقیم دارد و به سرزندگی شهری می افزاید.

لاندری (۲۰۰۰) چهار رویکرد عمده که عبارت از: سرزندگی اجتماعی، سرزندگی اقتصادی، سرزندگی محیطی و سرزندگی فرهنگی، و همچنان ۹ معیار مؤثر را برای سرزندگی یک شهر که عبارت از: تراکم مفید جمعیتی، تنوع، دسترسی، ایمنی و امنیت، هویت و تمایز، خلاقیت، ارتباط و تشریک مساعی، ظرفیت همکاری و رقابت است مطرح می سازد. اینکه در این پژوهش تاکید بر طراحی شهری است که سرزندگی فضای شهری در آن منعکس می شود، به این اساس از جمله چهار رویکرد فوق فقط جنبه دوم از «سرزندگی محیطی» که عبارت از «طراحی» است را زیر مطالعه قرار می گیریم و از سه رویکردهای باقیمانده می گذریم.

چنانچه جنبه دوم سرزندگی و زیست پذیری محیطی عبارت از طراحی است، پس به متغیرهای آن می پردازیم و هر یک آنها را از نظر دانشمندان مطالعه می کنیم.

متغیرها: خوانایی، حس مکان، تمایز معمارانه، اتصال و ارتباط بخشهای مختلف شهر، کیفیت روشنایی، محیط شهری دوستانه، ایمنی و امنیت.

روش تحقیق

برای انجام این تحقیق از تکنیک های تحلیل طراحی شهری مثل تحلیل های خوانایی، حس مکان، تمایز معمارانه، اتصال و ارتباط بخش های مختلف شهر، کیفیت روشنایی، محیط دوستانه، ایمنی و امنیت، و همچنان از تحلیل چیدمان فضا، تحلیل سوات (SWOT)، و از تحلیل پرسشنامه استفاده شده است.

جمع اوری معلومات به شکل روش کتابخانه ای، روش اسنادی و روش میدانی صورت گرفته است و ابزار گردآوری اطلاعات برای این تحقیق عبارت است از: فرم پرسشنامه، چک لست مصاحبه و مشاهده، فیش، جدول، کامره و ثبت نتایج سروی. همچنان قلمرو موضوعی این تحقیق، طراحی شهری جهت ارتقاء سرزندگی فضای شهری و قلمرو مکانی مسیری از چهارراهی تلاشی تا چهارراهی سید جمال الدین افغان در شهر جلال اباد بوده که در محدوده ۰.۹ کیلومتر

انجام شده است. همچنان قلمرو زمانی سال ۱۳۹۸ تا ۱۳۹۹ است که بعد از تصویب پروپوزال مراحل اجرایی و انجام تحقیق پیشرفته برای پایان نامه کارشناسی ارشد صورت گرفته است.

ساحه مورد نظر - منبع: گوگل ارث

جامعه مورد مطالعه:

جامعه مورد مطالعه، افراد، وسایط نقلیه و فعالیت های است که از این مسیر استفاده می نمایند. برای به دست آوردن جوابات سوال ها از ۱۰ نفر انجمنیان شهرداری، ۱۰ نفر انجمنیان شهرسازی، ۵ نفر مردم عام باسواد و ۵ نفر بی سواد شهر پارسان صورت گرفته است که این کار در دو چهارراهی در ابتداء و انتها و مسیر در مابین آنها که نزدیک به ۹۰۰ متر می باشد انجام شده است.

یافته های پژوهش

از تحلیل چیدمان فضا به این نتیجه می رسیم که یک قسمت مسیر مورد مطالعه (از چهارراهی تلاشی تا چهارراهی مخابرات) در اتصال و همپوندی با دیگر قسمت آن (از چهارراهی مخابرات تا چهارراهی سید جمال الدین افغان) تفاوت قابل ملاحظه دارد. بنا بر این، توزیع فعالیت ها در طول مسیر و ایجاد مسیر های متبادل پیرامون مسیر مورد مطالعه، می تواند تراکم مفید افراد و وسایط نقلیه را تحقق بدهد. این نتیجه همچنان نشان می دهد که ایجاد مسیر حلقوی در حول شهر می تواند شهر را گسترش بدهد و در عین زمان، تراکم را به شکل مساوی در بین مسیر ها تقسیم نمود. برای تحقق نتیجه فوق، فعالیت ها را در طول مسیر تقسیم می نمایم و این کار را توسط طراحی مسیر نشان می دهیم.

همچنان در تحلیل SWOT، از نقاط ضعف به وضاحت دیده می شود که معیار های مثل؛ تراکم مفید افراد، تنوع، دسترسی، ایمنی و امنیت، هویت و تمایز، خلاقیت، ارتباط و تشریک مساعی، ظرفیت سازمانی و رقابت که سرزندگی شهری را ارتقاء می بخشد در حالت ضعف قرار دارد. پس برای اینکه مسیر مورد مطالعه را سرزنده بسازیم، لازم است تا ضعف های مسیر را تقویه و از فرصت های موجود در ساحه به حد اعظم استفاده نمایم.

نتیجه این تحقیق راهبرد رقابتی را به خود حاصل نمود، به این معنی که مسیر مورد مطالعه با کسب امتیاز نهایی بلند برای عوامل ضعف و فرصت ها از سرزندگی کافی برخوردار نیست، پس می توانیم گفت که فرضیه "مسیر مورد مطالعه از سرزندگی کافی برخوردار نیست" تحقق می یابد.

بر بنیاد تحلیل SWOT که راهبرد رقابتی را برای ما تعیین نموده است، جدول ضعف و فرصت ها را طبق امتیاز نهایی آنها را طبقه بندی نمودیم. عواملی که امتیاز نهایی آنها بلند است در بالا، و عواملی که امتیاز نهایی آنها پایین است بالابه در ردیف های بعدی قرار دادیم تا طبق آنها بتوانیم اهمیت عامل را شناسایی و راهبرد ها را تعیین کنیم.

راهبردها بر حسب اهداف اصلی و جزئی ترتیب گردیده است، که هدف اصلی طراحی محور جهت ارتقای سرزندگی شهری در همان مسیر است. و همچنان اهداف فرعی عبارت از شناسایی مؤلفه های سرزندگی، عوامل سرزندگی، رفع موانع سرزندگی، وصول و مقررات برای سرزندگی و تدوین مؤلفه های سرزندگی است.

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش با توجه به اهداف طبق مبانی نظری که بیان شده، انجام گردیده است و عواملی که در سرزندگی شهری مؤثر به نظر می رسد تشخیص شده و در نتیجه راهبرد رقابتی تعیین گردیده است. در این مبحث، با در نظر داشت استراتژی تعیین شده و ضعف ها و فرصت های که در این مسیر موجود است استراتژی را بیان و طبق آن طراحی مسیر مورد مطالعه را انجام داده ایم. برای تحقق اهداف این پژوهش، استراتژی های (راهبرد های) را که از تحلیل سوات استخراج شده است معرفی گردیده و در طراحی مسیر به آن رسیدگی شده است. برای اینکه به اهداف پژوهش نائل بیاییم، لازم است که ضعف ها را تقویه و از فرصت های موجود استفاده، و همچنان فرصت ها برای تقویه سازی ضعف ها به کار ببریم. بر بنیاد تحلیل SWOT، جدول ضعف و فرصت ها را طبق امتیاز نهایی آنها به شکل ذیل طبقه بندی می کنیم. عواملی که امتیاز نهایی آنها بلند است در بالا، و عواملی که امتیاز نهایی آنها پایین است بالابه در ردیف های بعدی قرار می دهیم تا طبق آنها بتوانیم اهمیت عامل را شناسایی و راهبرد ها را تعیین کنیم.

جدول ۱- نقاط ضعف ها و فرصت ها و امتیاز نهایی آنها

شماره	نقاط ضعف	امتیاز نهایی	نقاط فرصت	امتیاز نهایی
۱	تفاوت ارتفاع ساختمانها تا چه حد پذیرفتنی نیست؟	26.596	با تغییر پیکربندی مسیر تا چه حد نظم آورده می توانیم؟	26.506
۲	نبود فضای مناسب نشستن برای اتخاذ رفتار های فردی و اجتماعی تا چه حد پذیرفتنی نیست؟	26.596	توزیع مناطق فعالیت تا چه حد برای توسعه شهر و کاهش تراکم، مفید است؟	35.341
۳	شرایط نامناسب و نبود ظرفیت و منابع برای سالخوردگان و خانواده تا چه حد پذیرفتنی نیست؟	26.596	تا چه حد وصل با اطراف و با محور های جامع می تواند بخشهای مختلف شهر را وصل نماید؟	22.892
۴	به زیبایی خیابان ها تا چه حد توجه نشده است؟	24.468	تا چه حد خیابان ها می تواند زیبا گردد	18.072
۵	منظر خانه ها تا چه حد ضعیف است	24.468	برای تنظیم و پاک نگهداشتن محیط تا چه حد فرصت موجود است؟	18.072
۶	نبود پلازای مناسب تا چه حد کیفیت محیط را کاهش داده؟	19.149	تا چه حد مکان های قدیمی نگهداری میشود؟	8.032
۷	به کدام اندازه از نبود مکان ها برای ملاقات با دوستان و بازی کودکان ناراضی هستید؟	19.149	اگر نماد ها ایجاد شود تا چه حد حس مکان را به وجود می آورد؟	33.735
۸	نبود نقشه و علائم شهری تا چه حدی خوانایی را کاهش داده؟	18.351	چه فرصتی برای توسعه شهری و ایجاد شهرک ها در مجاورت شهر موجود است؟	22.892
۹	از ریتم نا مناسب ساختمانها تا چه حد ناراضی هستید؟	18.351	ایجاد فضاها در خروجی شهر برای دست فروشان تا چه حد ممکن است؟	21.687
۱۰	از عدم بافت برای همبستگی بین مجموعه بخشهای مختلف توسط؛ نقوش، عناصر تزئینی مانند گلدان، و مبلمان ناراضی هستید؟	17.553	تا چه حد فرصت برای ایجاد مجسمه ها و فواره ها در فضای شهری موجود است؟	8.032
۱۱	محیط شهری به کدام اندازه برای کودکان الوده است؟	17.553	چقدر امکان برای نصب علائم و نقشه برای عناصر شهری وجود دارد؟	33.735

20.482	تا چه حد می توانیم پنجره ها و نماهای ساختمان را اصلاح نمایم؟	16.755	کف ها با ساختمان ها چقدر نا هماهنگ است؟	۱۲
12.851	چقدر فرصت برای گروه بندی ساختمان ها در کنار هم و طراحی فضاها بین آنها وجود دارد؟	15.957	نبود لبه تا چه حد مشکلات در جهت یابی به بار آورده؟	۱۳
16.867	با ایجاد روشنی، تا چه حد میتوانیم ایمنی شهری را برآورده بسازیم؟	14.362	به کدام اندازه قلت فضای مناسب برای فعالیت ها متصور است؟	۱۴
8.032	تا چه حد می توانیم فضا سبز و عمومی را در شهر ایجاد نمایم؟	14.362	به کدام اندازه از عدم تطابق رنگها با ساختمانها ناراضی هستی؟	۱۵
		11.170	نبود کیفیت آموزش و مهارت برای کودکان تا چه حد بر سرزندگی شهری تاثیر می گذارد؟	۱۶
		10.106	عدم وجود آمادگی به حوادث طبیعی به کدام اندازه است؟	۱۷

با در نظر گرفتن امتیاز نهایی عوامل در جدول فوق، راهبرد ها را به شکل ذیل معرفی می کنیم:

راهبردها بر حسب اهداف اصلی و جزئی ترتیب گردیده است، که هدف اصلی طراحی محور جهت ارتقای سرزندگی شهری در همان مسیر است. و همچنان اهداف فرعی عبارت از شناسایی مؤلفه های سرزندگی، عوامل سرزندگی، رفع موانع سرزندگی، وصول و مقررات برای سرزندگی و تدوین مؤلفه های سرزندگی است.

پیشنهادات

تعیین راهبرد ها - راهبرد های رقابتی (WO)

جدول راهبرد ها برای تقویت نقاط ضعف و استفاده از فرصت های موجود

اهداف اصلی	اهداف جزئی	راهبردها
طراحی شهری جهت ارتقای سرزندگی	شناسایی مؤلفه های سرزندگی	ایجاد فضای نشستن برای اتخاذ رفتار های فردی و اجتماعی
		نصب روشنی های مصنوعی در پیاده راه ها و نوش های شهری
		ایجاد مجسمه های تاریخی و فواره ها
		نصب نقشه ها و علائم شهری در تمام چهارراهی ها و ایستگاه ها
		اصلاح سازی پنجره ها و نماهای ساختمان ها
		ایجاد نماد ها در چهارراهی ها
		وصل مرکز شهر به اطراف و با محور های عمومی
		تزئینات پنجره های ساختمان ها، ترسیم نقوش و استفاده از رنگ های جالب
		تهیه مکان ها در کنار جاده برای ملاقات با دوستان و بازی کودکان
		ایجاد مبلمان و نیمکت ها در کنار پیاده راه ها و مشخص ساختن فروشگاه ها و خدمات برای سالخوردگان و خانواده ها
عوامل سرزندگی	عوامل سرزندگی	ایجاد گلدان ها، نصب تابلو ها، کاشتن درختان زیبا، ایجاد رنگ های جاذب و متنوع، تزئینات کف پیاده راه ها، نصب نور های نقوشی و تزئینات پنجره های ساختمان ها
		نصب نقوش و عناصر تزئینی مانند گلدان و مبلمان بین مجموعه بخش های مختلف ساختمان ها
		کاشتن درختان در کنار جاده برای مرزسازی و لبه شهری، تا به اسانی جهت یابی صورت بگیرد
		ایجاد فضای سبز و عمومی در ختم خیابان ها و چهارراهی ها
رفع موانع سرزندگی	رفع موانع سرزندگی	انتقال برخی از فعالیت ها به دیگر قسمت های شهر که فضای کافی برای فعالیت خود نه دارد
		توزیع مناسب فعالیت ها در مرزهای شهر برای توسعه شهری و کاهش تراکم
		نصب کثافت دانی ها، تهیه وسایل پاک کاری و ساختن سیستم بهداشت
		استفاده از مسیر های جوار شهر به خاطر کاهش ازدحام وسایط نقلیه
وصول مقررات برای سرزندگی	وصول مقررات برای سرزندگی	تهیه نمودن طرح برای خط آسمان و اعمال قوانین برای مراعات نمودن طبقات ساختمان ها
		تنظیم پنجره ها و نماهای ساختمان ها و تطابق رنگهای بنا ها برای ارتقاء منظر خانه ها
		هماهنگ کردن خطوط، اشکال، فرم ها و رنگ ها جهت برقراری ریتم مناسب
		هماهنگ ساختن مواد و رنگ کف ها با ساختمان ها

همه‌هنگ کردن رنگ‌های ساختمان‌ها با هم و همه‌هنگ کردن رنگ‌ها با نوعیت ساختمان‌ها		
ایجاد کمیسیون نظارتی بر ناحیه تاریخی و ساماندهی کاربری‌ها از طریق ایجاد ارتباط منطقی بین کالبد، سازمان فضایی، کارکردهای بافت قدیم و جدید و توزیع مناسب فضا و فعالیت		
ایجاد شهرک‌ها در هر چهار سمت شهر برای توسعه شهری و کاهش تراکم		
ایجاد فضا برای دست‌فروشان در تمام خروجی‌های شهر و صنف‌بندی آنها		
ایجاد سیستم اطفائی در شهرداری، تشکیل اداره مشخص برای کمک‌های اولیه و هدایت راه‌ها به سائر محل‌ها جهت رسیدگی حین وقوع حادثات طبیعی		
ایجاد مکان‌های آموزشی و هنری برای کودکان		
صنف‌بندی ساختمان‌ها جهت فعالیت‌های همسان و نصب مبلمان و نقوش در بین آنها تا با یکدیگر مرتبط شود		

منابع و ماخذ

- پاکزاد، ج. (۱۳۸۵). مبانی نظری و فرایند طراحی شهری (نسخه ۷). (ه. قربانی، تدوین) تهران: انتشارات شهیدی.
- خستو، م. رضوانی، ن. س. (۱۳۸۹). عوامل مؤثر بر سرزندگی فضاهای شهری (خلق یک فضای شهری سرزنده با تکیه بر مفهوم مرکز خرید پیاده). دانش‌گاه آزاد اسلامی.
- دهکردی، ف. عبداللهی، ع. (۱۳۹۶). ایجاد پیاده راه برای ارتقاء نشاط و سرزندگی در فضای شهری، نمونه موردی: خیابان ملت شهر کرد، حد فاصل میدان ۱۲ محرم تا چهار راه بازار. شهر کرد: فصلنامه عملی - پژوهشی برنامه ریزی فضای (جغرافیا).
- طول دل، م. سادات، س. (۱۳۹۶). مؤلفه‌های عامل ایجاد سرزندگی ساکنین فضای زیستی. معماری شهری پایدار.
- مصلی نژاد، ع.، موحد، خ. کشمیری، ه. (۱۳۹۵). ارزیابی تاثیر عناصر کالبدی معماری بر ارتقای سرزندگی شهروندان در معابر شهری، مورد مطالعاتی: خیابان عقیف اباد در شهر شیراز. شیراز: معماری و شهرسازی ارمان شهر.
- Cooper, R., Evans, G., & Boyko, C. (2009). *Designing Sustainable Cities*. The Atrium, Southern Gate, Chichester, West Sussex PO19 8SQ, United Kingdom: Blackwell Publishing Ltd.
- European-Union. (2011). *The Cities of tomorrow: Chalanges, visions, ways forward*. Brussels: European Commission, Directorate General for Regional Policy.
- Jalaladdini, S., & Oktay, D. (2011). *Urban Public Spaces and Vitality, A Socio-Spatial Analysis in the Streets of Cypriot Towns*. Conti Resort Hotel, Famagusta, North Cyprus: Asia Pacific International Conference on Environment.
- Lynch, K. (1990). *The Image of City*. London: M.I.T Press.
- Zhou, Jing. (2012). *Urban Vitality in Dutch and Chinese New Towns. A comparative study between Almere and Tongzhou*. geboren te Beijing, China: Architecture and the Built environment.